

MOTTATT

05 JUN 2009

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 200806521-CEF

Vår ref.: 09/6381

Dato: 28.5.2009

Høring – Regler i ny utlendingsforskrift og endringer i gjeldende utlendingsforskrift – Krav om fire års arbeid eller utdanning i Norge for at det skal kunne innvilges familieetablering.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har merknad til forslaget som omhandler særskilt vilkår om at referansepersonen ikke må ha mottatt økonomisk sosialhjelp eller kvalifiseringsprogram etter sosialtjenesteloven i sak om familieetablering

Arbeids- og velferdsdirektoratet er av den oppfatning at det i enkelte situasjoner kan slå uheldig ut at de som har mottatt sosialhjelp eller kvalifiseringsstønad i løpet av de siste 12 måneder fratras retten til familieetablering i ett år. Dette kan forhindre mennesker som befinner seg i en vanskelig livssituasjon i å ta kontakt med hjelpeapparatet for å fremme legitime krav. Vi vil her nevne noen situasjoner hvor dette vil slå særlig uheldig ut.

Kvalifiseringsstønad

Kvalifiseringsprogram med tilhørende stønad er regulert i lov om sosiale tjenester § 5A. Målet med programmet er å bidra til at flere kommer i arbeid og aktivitet ved hjelp av tettere og mer forpliktende bistand og oppfølging.

Direktoratet har vanskelig for å se hvorfor det er gjort forskjell på deltakere i introduksjonsprogram og kvalifiseringsprogram. Ytelsene er like høye og varigheten av programmene er den samme. Siden kvalifiseringsprogrammet er en ny ordning, foreligger det foreløpig få resultater på hvor mange som kommer over i ordinært arbeid, utdanning eller varig inntektssikring (uføretrygd) etter programmets avslutning. Det er imidlertid er sterk faglig og politisk tro på at tett individuell oppfølging gjennom programmet vil hjelpe flere ut i arbeid. Dersom deltakelse i programmet fører til at man mister retten til familiegjening, gir dette et svært uheldig signal om at man likevel ikke har tro på at deltakelse vil føre frem. Dette vil stå i sterk kontrast til den vekten som legges på innføringen av kvalifiseringsprogrammet i NAV-kontorene.

Kortvarig økonomisk stønad

Statistikk fra SSB viser at flest mottakere befinner seg i den kategorien som kun mottar støtte i én måned. Det at referansepersonen har mottatt sosialhjelp innenfor de siste 12 månedene behøver derfor ikke bety at forsørgelse ikke vil være sikret. Det kan slå urimelig ut at en person som har måttet søke sosialhjelp ved en gitt anledning, kanskje i forbindelse med en akutt krisesituasjon etter eksempelvis ran eller ved husbrann, blir fratatt retten til familieetablering i ett år.

Sosialhjelp i påvente av trygdeytelser

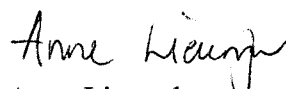
Vi er nå inne i en periode med økende arbeidsledighet. Dette har ført til økt belastning på NAV-kontorene, noe som i en periode medførte lengre saksbehandlingstid på søknader om dagpenger ved arbeidsledighet. I slike situasjoner kan flere bli henvist til å søke økonomisk sosialhjelp i påvente av utbetaling av dagpenger. Det er heller ikke uvanlig at sosialtjenesten yter støtte i påvente av andre trygdeytelser fordi det tar tid å ferdigbehandle søknadene. Sosialtjenesten/NAV-kontoret kan i slike tilfeller kreve refusjon fra folketrygden (lov om sosiale tjenester § 5-9). Det kan virke uhensiktsmessig at personer som henvises til å sosialhjelp i påvente av en varig trygdeytelse, samtidig mister retten til familieetablering i ett år.

Supplerende sosialhjelp til introduksjonsstøtte

Tall fra SSB i 2006 viste at 54 prosent av dem som mottok introduksjonsstøtte også mottok økonomisk sosialhjelp. Tallene sier ikke om disse to ytelsene har forekommet samtidig. Annen statistikk fra SSB viser imidlertid at 19,2 prosent av de som mottok introduksjonsstøtte i hele 2007 samtidig var mottakere av sosialhjelp i minst 6 måneder. Det er gjerne boutgifter som fører til at deltakere på introduksjonsprogrammet må søke supplerende støtte. Deltakere på introduksjonsprogrammet er som regel tildelt en kommune og en bolig, og har i begrenset grad mulighet til å redusere boutgiftene. Det er ikke grunn til å tro at det er forskjell i framtidig forsørgerevne i form av lønnsinntekt på bakgrunn av hvorvidt boutgifter har ført til at man må søke supplerende sosialhjelp eller ikke. Dette kan føre til en uheldig forskjellsbehandling ved vurdering av rett på familieetablering.

Med vennlig hilsen

Tor Saglie
Arbeids- og velferdsdirektør

Anne Lieungh
direktør Levekår og sosiale tjenester